

Ukazał się tom pierwszy *Universal Encyclopedia of Philosophy*

Pierwszy tom *Universal Encyclopedia of Philosophy* obejmujący hasła na litery A–B–Ch opuścił drukarnię w 2022 r., tym samym przedsięwzięcie wydania pierwszej polskiej *Powszechnej Encyklopedii Filozofii* w języku angielskim zostało rozpoczęte.

Przypomnijmy, że prace redakcyjne nad Encyklopedią rozpoczęły się w 1998 r. Dziesięciotomowa Encyklopedia ukazywała się w latach 2000-2009. Była to pierwsza w dziejach nauki polskiej encyklopedia filozofii i piąte tego typu wydawnictwo na świecie. Inicjatorem całego przedsięwzięcia oraz przewodniczącym Komitetu Naukowego był o. prof. Mieczysław Albert Krąpiec OP, zaś Redaktorem naczelnym całości był ks. prof. Andrzej Maryniarczyk SDB. Encyklopedia, jak głosiło motto pierwszego polskiego tomu, została ofiarowana „Narodowi Polskiemu na ręce Jego Świątobliwości Jana Pawła II Największego Syna tego Narodu na progu Trzeciego Tysiąclecia Chrześcijaństwa”. Wydawcą Encyklopedii jest Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, oddział Società Internazionale Tommaso d’Aquino (którego współzałożycielem był kardynał Karol Wojtyła). „Głównym celem Towarzystwa – jak wyjaśniał ks. A. Maryniarczyk – jest przede wszystkim promocja stylu filozofowania właściwego dla klasycznej filozofii realistycznej. W niej bowiem upatruje się bazę dla prawdziwie humanistycznej kultury i szkołę rzetelnego filozoficz-

nego myślenia. Towarzystwo obierając sobie za patrona św. Tomasza z Akwinu [...], pragnie propagować styl filozofowania realistycznego, w którym Akwinata pozostaje ciągle niedoścignionym mistrzem i nauczycielem. Styl ten przejawia się w nakierowaniu poznania filozoficznego na świat realnych osób i rzeczy, dostrzeżeniu faktu ich istnienia jako głównego i podstawowego problemu filozoficznego, który przed wszystkimi innymi domaga się wyjaśnienia. Uprawiana tak filozofia odpowiada na wielkie pytania dotyczące ostatecznej racji istnienia świata i człowieka. Jednocześnie zadania, jakie stawia się filozofii, stanowią największe wyzwanie dla rozumu ludzkiego, który pokierowany prawdą złożoną w bytach (*recta ratio*) potrafi wznieść się ponad zmysłowo dostrzegalne rzeczy i odkryć ostateczne źródło ich istnienia – Absolut” (*Służba prawdzie w duchu św. Tomasza z Akwinu*. Rozmowa z ks. prof. A. Maryniarczykiem, w: „Nasz Dziennik” 30-31 I 1999). Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu ma swą siedzibę na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II.

Pionierska praca nad pierwszą polską Encyklopedią Filozofii przebiegała w bardzo skromnych warunkach, a była możliwa dzięki ofiarnej pomocy i zainteresowaniu osób prywatnych, dzięki entuzjastycznemu podjęciu subskrypcji przez czytelników i nabywców, dzięki wsparciu środowisk katolickich w Polsce i pomocy Polonii amerykańskiej, dzięki promocji w katolickich środkach społecznego komunikowania na czele z Radiem Maryja, przy stosunkowo niewielkim wsparciu państwa dla poszczególnych tomów ukazujących się w cyklu rocznym. Obecne angielskie wydanie objął honorowym patronatem Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, zaś potrzebne środki zostały przyznane w postaci subwencji przez Ministra Edukacji i Nauki prof. Przemysława Czarnka. Angielskie wydanie Encyklopedii jest stale wspierane przez ofiarodawców, którzy przez lata zapewniali ciągłość i bezpieczeństwo prac.

Hasła opracowali specjaliści z prawie wszystkich ośrodków filozoficznych w Polsce, a także z wielu ośrodków zagranicznych (z Hiszpanii, Włoch, Niemiec, Francji, Anglii, USA, Kandy, Rosji, Białorusi, Słowacji, Estonii). Kontakt z zagranicznymi ośrodkami ułatwiony był dzięki powiązaniu Polskiego Towarzystwa Tomasza z Akwinu z Società Internazionale Tommaso d'Aquino. Dyrektor tego Towarzystwa, o. prof. Abelardo Lobato OP, był członkiem Komitetu Naukowego Encyklopedii.

Celem *Powszechnej Encyklopedii Filozofii* jest dać rzetelne podstawy dla pełnego rozwoju klasycznie rozumianej kultury, a więc: nauki, etyki, sztuki (techniki) oraz religii. Powszechność Encyklopedii wyraża się w tym, że ukazuje ona nie tylko dorobek filozofii europejskiej (promując dorobek filozofów polskich) ale również arabskiej, żydowskiej, chińskiej, hinduskiej, japońskiej, koreańskiej a także afrykańskiej (etnofilozofia) czy środkowo amerykańskiej (Inków i Majów). Tak szeroka panorama ukazywanej filozofii stawia Encyklopedię na czołowym miejscu w świecie.

Encyklopedia prezentuje podstawowe problemy filozoficzne (w języku przedmiotowym), systemy filozoficzne (w języku metapredmiotowym) i biogramy. W hasłach problemowych i przeglądowych dąży się do przedstawienia całości problematyki tak w aspekcie historycznym jak i systemowym, proponując jednocześnie racjonalne i zasadne rozwiązania. W biogramach wybitnych myślicieli polskich i światowych ukazuje się główne dziedziny zainteresowań danego autora z uwzględnieniem ich zawartości filozoficznej i ich znaczenia dla rozwoju kultury humanistycznej. W hasłach podawana jest pisownia oryginalna i etymologia terminów, by wskazać pierwotne źródła ich powstania oraz kontekst używania i rozumienia. Bibliografia zamieszczona przy poszczególnych hasłach zawiera wybrane podstawowe opracowania danego problemu, przeglądu czy biogramu z uwzględnieniem najnowszej literatury zagranicznej i polskiej.

Powszechna Encyklopedia Filozofii uwzględnia w sposób szczególny dziedzictwo filozofii klasycznej jako podstawę tożsamości kultury europejskiej. Ukazując się w Lublinie – mieście położonym na styku dwóch cywilizacji daje obraz nie tylko filozofii europejskiej, ale i pozaeuropejskiej. Lista haseł obejmuje dorobek myśli filozoficznej dalekiego Wschodu (Indii, Chin i Japonii), bliskiego Wschodu (Arabów i Żydów), Ameryki środkowej (Inków i Majów) czy myśli afrykańskiej. W Encyklopedii znajdują się także informacje na temat filozofów z krajów bałkańskich (np. z Serbii, Chorwacji, Bośni) a także z Rumunii, Bułgarii czy Słowenii i uprawianej przez nich filozofii. W Encyklopedii został uwzględniony w stopniu dotąd niespotykanym dorobek polskiej myśli filozoficznej i wkład polskich myślicieli w rozwój nauki, w szczególności filozofii i humanistyki. Szeroka panorama ukazywanej filozofii stawia *Powszechną Encyklopedię Filozofii* na czołowym miejscu w polskiej i światowej literaturze filozoficznej.

W tomie angielskim znalazły miejsce wprowadzenia do angielskiego wydania autorstwa prof. Henryka Kieresia, Prezesa Towarzystwa oraz prof. Piotra Jaroszyńskiego, członka Zarządu i Komitetu Naukowego. Wśród artykułów wprowadzających zamieszczono także teksty autorstwa o. prof. M. A. Krąpca – inicjatora powstania Encyklopedii, dotyczące roli filozofii w kulturze, a także prof. A. Maryniarczyka na temat metodologii filozofii realistycznej. W gronie tłumaczy na język angielski i redaktorów przekładu znaleźli się Hugh McDonald, David Daniel, Justyna Japola, Maciej B. Stępień, Karolina Sutton oraz Urszula Chomiczka.

Mamy nadzieję, że oddawany do rąk Czytelnika angielskojęzycznego pierwszy tom *Universal Encyclopedia of Philosophy* wraz z całym bogactwem ładunku intelektualnego będzie krokiem umacniania światowej kultury filozoficznej i humani-

stycznej, sposobem promocji polskiej filozofii na świecie oraz wspólnym dobrem, po które każdy może sięgnąć.

*opracowała dr hab. Katarzyna Stępień
na podstawie archiwum PTTA*

***Universal Encyclopedia of Philosophy*, ed. A. Maryniarczyk, Vol. 1 (A-Ch), Lublin 2022, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, ss. 1390 (ISBN 978–83–65792–34–1; ISBN 978–83–65792–35–8 Vol. 1).**

Wydanie tomu 1 *Universal Encyclopedia of Philosophy* było dofinansowane przez Ministra Edukacji i Nauki decyzją z 11.11.2020 (nr DBF.WFSN.6701.80.2020.HŻ.1).

Patronat Honorowy: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II